Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle tavaroiden intermodaalikuljetusten tukikehystä ja ulkoisten kustannusten säästöjen laskemista koskevasta ehdotuksesta U 94/2023 vp

Liikenne- ja viestintävaliokunta keskiviikko 14.2.2024

Paltan ja SHLL:n yhteinen asiantuntijalausunto

Palvelualojen työnantajat PALTA ry

Paltan ja SHLL:n yleiset tavoitteet ilmasto- sekä liikennepolitiikassa

- Palvelualojen työnantajat Palta ry sekä Suomen Huolinta- ja Logistiikkaliitto ry (SHLL) ovat sitoutuneet uudistamaan EU:n ja Suomen ilmastopolitiikkaa siten, että teemme oman osamme maailman keskilämpötilan nousun rajoittamiseksi 1,5 asteeseen.

- **Palta ja SHLL tukevat Suomen tavoitetta olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä.** EU:n ilmastotoimet on rakennettava siten, että koko unioni saavuttaa hiilineutraaliuden viimeistään 2050 mennessä.

- **Yhdistetyt kuljetukset ovat yksi keinoista vähentää logistiikan hiilidioksidipäästöjä, parantaa energiatehokkuutta ja edistää liikenteen puhdasta siirtymää.** Yhdistetyt kuljetukset edistävät isojen massojen päästöttömiä kuljetuksia, liikenteen sähköistämistä, kuljetuskapasiteetin kasvattamista sekä liikenneturvallisuutta.

- Yhdistettyjen kuljetusten rooli on tunnistettu Fossiilittoman liikenteen tiekartassa ja Liikenne 12 -suunnitelmassa kestävämpiin kuljetusmuotoihin siirtymisen edistäjinä.

Pääkohdat liittojen näkemyksistä

- **Liitot toivottavat tervetulleeksi komission ehdotuksen muuttaa yhdistettyjen kuljetutusten direktiiviä, koska nykyisessä muodossaan direktiivi ei toimi toivotulla tavalla.** Osa direktiivin säännöksistä on vanhentuneita tai epäselviä. Puutteita ovat muun muassa vähäinen tukikelpoisuus, riittämätön taloudellinen tuki ja paperisten asiakirjojen käyttö.

- **Liitot pitävät hyvänä uudistuksena, että direktiivissä säädetään yhteensä 14 uudesta intermodaalikuljetuksiin liittyvästä määritelmästä.** Ne ovat omiaan poistamaan nykyisiä epäselvyyksiä ja takaamaan yhtenäisemmän ymmärryksen, tulkinnan ja soveltamisen intermodaalisten ja yhdistettyjen kuljetusten osalta EU:ssa.

- **Uusi yhdistettyjen kuljetusten määritelmä on parannus, mutta edelleen se on liian monimutkainen.** Intermodaalikuljetuksiin kuuluvien yhdistettyjen kuljetusten määritelmää muutetaan siten, että kriteeriksi asetetaan vähintään 40 prosenttia alhaisemmat ulkoiset kustannukset pelkkiin maantiekuljetuksiin verrattuna. **Se, miten tuo 40 prosentin ulkoisten kustannusten määrä lasketaan, jää logistiikkatoimijoiden kannalta vielä kysymyksiä aiheuttavaksi. Laskentametodin selvyyteen tulee panostaa käsittelyn aikana.**

Pääkohdat liittojen näkemyksistä

- Liitot pitävät hyvänä, että komissio ehdottaa direktiivin laajennusta koskemaan **myös kansallisia kuljetuksia.**

- Liitot tunnustavat eFTI-alustojen hyvät puolet kuljetustietojen digitaalisessa tallentamisessa ja julkaisemisessa, mutta alustojen toiminnallisuus on vielä epäselvä, koska niiden käyttöönottoa vasta suunnitellaan. **Liitot katsovat, että eFTI-alustojen käyttö tulisi pysyä vapaaehtoisena, kunnes ne ovat riittävästi yleistyneet**.

- Tavoite yhdistettyjen kuljetusten kokonaiskustannusten vähentämiseksi 10 prosentilla on tervetullut toimenpide ympäristöystävällisen kuljetusmuodon tukemiseksi. Direktiivin käsittelyn aikana tulee harkita, tulisiko em. prosenttia nostaa ehdotuksen kunnianhimon nostamiseksi **Tavoitteen toteuttamiselle annettu 90 kuukauden (7,5 vuotta) määräaika on liian pitkä ja sitä tulee lyhentää huomattavasti.**

- U-kirjeessä todettu: *”Valtioneuvosto pitää hyvänä, että jäsenvaltioon kohdistuvaan yhdistettyjen kuljetusten kokonaiskustannusten vähennystavoitteeseen annetaan riittävä määräaika.”* Liitot: Mikä on riittävä??

Pääkohdat liittojen näkemyksistä

- Liitot pitävät hyvänä, että direktiiviehdotuksessa on säilytetty direktiiviin sisältyvä kabotaasivapautus (artikla 4), kuin myös että direktiiviin ehdotetaan uutta 9 a artiklaa, jossa säädetään velvollisuudesta vapauttaa yhdistettyjen kuljetusten maantieosuudet kansallisista viikonloppuja ja loma-aikoja koskevista ajokielloista.

- Nyt lausuttavana olevalla intermodaalikuljetuksia koskevalla direktiiviehdotuksella on suora yhteys esimerkiksi EU:n rahtiliikenteen viherrytyspakettiin sisältyvän rautateiden osuuden kasvattamista kansainvälisessä liikenteessä koskevaan ehdotukseen sekä maantieliikenteen mittoja ja massoja koskevan direktiivin tarkistukseen. Liitot toteavat, että **kaikkia EU:n vihreän rahtipaketin lainsäädäntöaloitteita on tärkeää tarkastella suhteessa toisiinsa ja arvioida niiden kokonaisvaikutuksia.**